

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖ - ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสงฆ์คำร้องของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องแก้คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ดังนี้

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้อง จำนวนห้าคำร้อง โต้แย้งว่าการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ คือ

๑. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๓๐๑๗/๒๕๕๓ กองทุนรวมบางกอกแคปปิตอล โจทก์ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต จำเลย

๒. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๐๐๒๓/๒๕๕๓ กองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล โจทก์ นางอภิราพร ไพบูลย์ ที่ ๑ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ จำเลย

๓. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๕๑๒๑/๒๕๕๓ กองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล โจทก์ นายลิขิต หงส์ดารมภ์ ที่ ๑ นายพรชัย เจตยภักย์ ที่ ๒ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๓ และนายชัยพงษ์ ธรรมพีร์ ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

๔. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๑๓๔๒/๒๕๕๓ กองทุนรวมแอมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท อีส จีไอ-ซิสเต็ม จำกัด ที่ ๑ บริษัท ซีวิล เอนจิเนียริง จำกัด ที่ ๒ จำเลย โดยจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ร้อง

๕. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๖๒๐/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ นายสุพจน์ คุ้มประพาสอักษร จำเลย

ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย จำนวนสี่คำร้อง โต้แย้งว่าการตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินทั้งสองฉบับ และบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงินทั้งสองฉบับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นคำโต้แย้งลักษณะเดียวกับคำโต้แย้งของจำเลย ซึ่งเป็นในคดีของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ที่กล่าวข้างต้น คือ

๑. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๑๒๕/๒๕๕๓ กองทุนรวมบางกอกแคปปิตอล โจทก์ บริษัท เพาเวอร์-พี จำกัด (มหาชน) ที่ ๑ นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ และนายเสนอ ตระกูลสุข ที่ ๓ จำเลย โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ร้อง

๒. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๕๘๖/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท ไทยเทคนิคก่อสร้าง จำกัด ที่ ๑ บริษัท ซีวิล เอนจิเนียริง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัสวศิริสุข ที่ ๓ และนายสุเทพ เกริกกฤตยา ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ร้อง

๓. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๕๕๕/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท อี.ที.เอ็ม. คอนส์ (๑๕๕๕) จำกัด ที่ ๑ บริษัท ซีวิล เอนจิเนียริง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัสวศิริสุข ที่ ๓ นางงามนิศย์ พยุงกิจสมบัติ ที่ ๔ และนายประเสริฐ อุดมมังกร ที่ ๕ โดยจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

๔. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๑๒๕๔/๒๕๕๓ กองทุนรวมแกมมาแคปปิตอล โจทก์ บริษัท พรหมมหาราชแผ่นดินทอง จำกัด ที่ ๑ บริษัท ซีวิล เอนจิเนียริง จำกัด ที่ ๒ นายชัยวัล อัสวศิริสุข ที่ ๓ และนายวรวิทย์ วีรบรรพศ ที่ ๔ จำเลย โดยจำเลยที่ ๓ เป็นผู้ร้อง

คำร้องทั้งเก้าคำร้อง ที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่ง ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย มีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกัน สรุปว่า โจทก์เป็นผู้ซื้อทรัพย์สินซึ่งเป็นสินเชื่อของธุรกิจรวมทั้งสิทธิเรียกร้องของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นเจ้านี้เดิมของจำเลย จากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ผู้ดำเนินการขายทรัพย์สินเพื่อการชำระบัญชีของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาโจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวการรับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้สินของจำเลยจากบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ดังกล่าว และได้ทวงถามไปยังจำเลยให้ชำระหนี้ แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ โจทก์จึงฟ้องให้บังคับจำเลยชำระหนี้

จำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องทั้งเก้าคำร้องยื่นคำให้การและโต้แย้งต่อศาลในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ฯ ว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่าองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ไม่มีฐานะเป็นผู้ขายและไม่มีอำนาจดำเนินการขายสินทรัพย์ สินเชื่อและสิทธิเรียกร้องอื่นของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ที่ถูกระงับการดำเนินกิจการเพราะพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งและกำหนดอำนาจหน้าที่ของ ปรส. เป็นพระราชกำหนดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจาก

ก. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๘ แต่การตรากฎหมายดังกล่าวไม่ได้อ้างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล แม้ในการตราพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จะอ้างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ก็ไม่ได้ทำให้พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับได้ พระราชกำหนดทั้งสองฉบับจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๘ เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖

ข. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ ซึ่งมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ คือ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ได้บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินการใช้อำนาจของ ปรส. แต่ไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่ได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องและการขายทอดตลาด อันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งรอการพิจารณาคดีและเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสั่งให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยซึ่งเป็นผู้ร้องดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าคำร้องทั้งเก้าคำร้อง มีปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า จะรับคำร้องทั้งเก้าคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องได้ระบุมาตราของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ๗ ที่ได้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ อีกทั้งมาตราดังกล่าวของพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ๗ ที่จำเลยกล่าวอ้างก็เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรานั้นๆ กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญได้

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมี ๒ ปัญหา คือ

(๑) การตราพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ปัญหาข้อ (๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องทั้งเก้าคำร้องนี้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ซึ่งมาตรา ๒๖๔ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่คู่ความหรือศาลอ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ร้องโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในปัญหาข้อนี้ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ปัญหาข้อ (๒) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตริ และมาตรา ๓๐ จัตวา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ในข้อนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ และฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ครี และมาตรา ๓๐ จัตวา ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖ และมาตรา ๔๘ ตามคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยคำร้องในปัญหาข้อ ๑ ว่า กรณีไม่ต้องด้วยเงื่อนไขตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ในปัญหาข้อ ๒ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๔๕ ไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ซ้ำอีก

นายปรีชา เถลิมนิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ